

GNI Şirket Üyelerinin Bağımsız Değerlendirmelerinin Üçüncü Devresi Hakkında Kamu Raporu 2018/2019 | Yönetici Özeti

Bu rapor, Küresel Ağ Girişimi (*Global Network Initiative*, GNI) üyesi 11 şirketin, 2018/2019 bağımsız değerlendirmesinin genel dökümüdür. Üye şirketler: Facebook, Google, Microsoft, Millicom, Nokia, Orange, Telefónica, Telenor Group, Telia Company, Verizon Media ve Vodafone Grubu. Söz konusu değerlendirme devresi, 1 Temmuz 2016 tarihinden 1 Temmuz 2018'e kadar süren iki yıllık dönemi kapsamaktadır ("değerlendirme dönemi"). Ancak, sadece bu değerlendirme devresi için Millicom, Nokia, Orange, Telefónica, Telenor Group, Telia Company ve Vodafone Group'un geçerli inceleme süresi, bu şirketlerin GNI'ye katılım tarihlerini kapsayan 27 Mart 2017- 1 Temmuz 2018 dönemi için geçerlidir.

2008 yılında kurulan GNI'nin misyonu, siyasi erklerce yürürlüğe koyulan kısıtlamalar ve talepler karşısında, sağlam bir karar alma mekanizması için küresel bir standart belirleyerek ve çok paydaşlı bir ses olarak hizmet vererek, bilgi ve iletişim teknolojisi (BİT) sektöründe ifade özgürlüğü ve mahremiyet haklarını korumak ve geliştirmektir. GNI, BİT şirketlerini, sivil toplumu (insan hakları ve basın özgürlüğü grupları dahil), akademisyenleri, akademik kurumları ve dünyanın dört bir yanından yatırımcıları bir araya getirerek, şirketlerin sorumlu karar alma mekanizmaları için bir yapı oluşturmayı, üye şirketlerin hesap verebilirliğini artırmayı, ortak öğrenmenin paylaşıldığı güvenli bir ortam yaratmayı ve ifade özgürlüğü ve bireylerin gizlilik haklarını teşvik eden ve koruyan yasaları ve politikaları destekleyen ortaklaşa savunuculuk için bir platform sağlamayı hedefler.

GNI'nin özgün niteliklerinden bir tanesi, GNI'nin sivil toplum, akademik ve yatırımcı kurulu üyelerinin (şirket olmayan yönetim kurulu üyelerinin) görüşlerinin üye şirketlerin GNI İfade Özgürlüğü ve Mahremiyet İlkelerini ("GNI İlkeleri") uygulama çabalarına katkı yapmasına izin veren bir metodolojiye dayanan, bağımsız değerlendirme sürecidir. Bu rapor, GNI şirket değerlendirmelerinin üçüncü devresini kapsamaktadır. Bağımsız denetçiler tarafından hazırlanan gizli raporların ayrıntılı değerlendirilmesine, ve değerlendiricilerden ve üye şirketlerden alınan ifadelere dayanılarak hazırlanan bu rapor, GNI'nin çok paydaşlı [Yönetim Kurulu](#) tarafından gözden geçirilmiş, ve Kurul her şirketin GNI İlkelerini uygulamak için dürüstçe çaba gösterdiğini ve söz konusu zaman süresi içerisinde ilerlemeler olduğunu kaydetmiştir.

"Değerlendirme süreci, bilgiye geniş bir şekilde erişilmesiyle kullanıcıların haklarını korurken, şirket şeffaflığını da artırmaya çalışıyor." Gare Smith, Foley Hoag LLP

Bağımsız değerlendirmeler, [GNI tarafından oluşturulan bağımsızlık ve yeterlilik kriterlerine](#) uygun olmaları sebebiyle GNI Kurulu tarafından akredite edilen ve daha sonra zorunlu değerlendirme eğitimine katılan, değerlendiriciler tarafından, [GNI Değerlendirme Araç Seti](#)'ne uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Değerlendirmecilere, güvenli ortamlarda ilgili belgeler de dahil olmak üzere, tüm bilgilere erişmişleri için yetki verilmiştir. Ayrıca, en ön hattaki ekiplerinden en üst yönetime kadar, tüm kilit şirket personeline erişmişler ve toplam 125 ayrı mülakat gerçekleştirmişlerdir. Değerlendirmeler, şirketlerin hükümetlerin yönelttiği istek ve talepleri uygulama safhasında nasıl ele aldıklarını gözlemleyen 86 vaka çalışmasının incelenmesini içermektedir. GNI Yönetim Kurulu 2019 yılı

boyunca, sözkonusu bu 11 şirketin raporunu incelemek ve kararlarını vermeden önce, her bir şirket ve değerlendirmeci ile ayrıntılı görüşmeler yapmak üzere, dört kez toplanmıştır.

GNI değerlendirme süreci, özellikle gizli yürütülecek şekilde tasarlanmıştır. Şirketlerin, hassas hükümet taleplerini, GNI'nin şirket olmayan yönetim kurulu üyeleriyle paylaşmasına ve tartışmasına olanak tanır. Aynı zamanda GNI İlkelerinin uygulanması için gerekli şirket içi sistemlerin ve süreçlerin tartışılmasına da olanak kılar. Bu rapor, şirketlerin devlet taleplerini nasıl gözden geçirip yanıtladıklarını gizli veya yasal olarak korunan bilgilerini açıklamadan göstermek adına, bulgularını toplu veya anonimleştirilmiş bir biçimde sunar. Bu bağlamda rapor, kamuoyuna yönelik şeffaflığı arttırmak için, örnek olarak bireysel şirketlere özgü bazı vaka incelemeleri ve değerlendirici önerilerini içermektedir.

Bu rapor 11 şirket değerlendirmesinden elde edilen bulguları paylaşmaktadır. Raporda tanımlanan ilerleme noktaları ve belirlenen geleceğe yönelik ortak öğrenme alanları, şirketlerin GNI İlkelerini işletme faaliyetlerine nasıl entegre ettiklerinden, şirketler içi eğitim çalışmalarını geliştirmenin ve genişletmenin yollarından ve insan haklarına gerekli özenin gösterilmesi (*Human Rights Due Diligence*, HRDD) ve etki değerlendirmesine yönelik geliştirilen araç ve yönlendirmelerden oluşmaktadır.

Değerlendirmeler ayrıca şirketlerin dış çalışma ortamına ilişkin görüş de bildirmektedirler. Bunlar, devlet gözetimi ve şeffaflığın önündeki engeller, hükümetlerin uygulanmasını istediği internet kesintilerine yanıt vermedeki sorunlar ve hükümetlerin yasalarını ve politikalarını uluslararası insan hakları normlarına uygun hale getirmeleri için sivil toplum ve diğer paydaşlarla daha fazla iş birliği yapılması ihtiyacı, gibi konulardır.

Bu değerlendirme devresi, BİT sektörünün tüm kesimlerinde faaliyet gösteren ve artan sayıda şirketin, devletlerin, çevrimiçi içerik ve dijital iletişim üzerinde denetim sağlamaya yönelik gittikçe gelişen tedbirlerine yanıt verirken aynı zamanda hukuk düzenini koruma ve milyarlarca kullanıcının ve müşterinin ifade özgürlüğüne ve mahremiyet haklarına saygı gösterme konusundaki sorumluluklarını nasıl kullandıklarına dair, bir bakış açısı sunmaktadır.

Hiçbir şirket günümüzün ifade özgürlüğü ve mahremiyet sorunlarını tek başına göğüsleyemez. İfade özgürlüğü ve mahremiyet haklarını baskı altına alma veya bu haklara saygılı davranan BİT şirketlerinin çalışma ortamını kısıtlama çabalarını geri püskürtmek için, hükümetler, yasa koyucular şirketler ve ayrıca yatırımcılar, akademisyenler ve sivil toplum kuruluşları gibi GNI'ye dahil olan veya olmayan diğer kilit paydaşların da özel çabası gerekmektedir.

Değerlendirme süreci, BİT sektörünün farklı kesimlerinden gelen şirketlerin, uluslararası insan hakları hukukunu ve hesap verebilirlik, iş birliği, paylaşılan öğrenme ve kamu politikasını temel alan bilindik ifade özgürlüğü ve mahremiyet ilkelerine taahhüt edebileceklerini göstermektedir. Bu raporun yayımlanmasından sonra, her şirket, kendi değerlendirmesinin sonucu hakkında kamuoyuyla iletişime geçecektir.

İleriye yönelik olarak, GNI bu değerlendirme devresinden elde edilen görüşleri, BİT sektöründe ifade özgürlüğü ve mahremiyeti koruma ve yaygınlaştırma çabalarımıza entegre edecektir. Bu bağlamda belirli bazı adımlar şunlardır:

- Dördüncü GNI değerlendirme devresi için standartlarımızı ve uygulamalarımızı güçlendirmek amacıyla değerlendirme sürecinin bütünüyle gözden geçirilmesi,
- Değerlendirmelerden elde edilen bulguların, üyeler arasında, paylaşılan öğrenimle entegre edilmesi, ve
- GNI'nin hükümetlerle ifade özgürlüğü ve mahremiyet hakları konusundaki işbirliğini geliştirmek ve kalitesini artırmak için değerlendirmeden elde edilen görüşlerden yararlanılması.